YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (toinen jaosto)

19 päivänä huhtikuuta 2007 *

Asiassa C-444/05,

jossa on kyse EY 234 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Dioikitiko Protodikeio Athinon (Kreikka) on esittänyt 30.12.2004 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 14.12.2005, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Aikaterini Stamatelaki

vastaan

NPDD Organismos Asfaliseos Eleftheron Epangelmation (OAEE),

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. W. A. Timmermans sekä tuomarit P. Kūris (esittelevä tuomari), K. Schiemann, J. Makarczyk ja J.-C. Bonichot,

* Oikeudenkäyntikieli: kreikka.

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: johtava hallintovirkamies L. Hewlett,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 29.11.2006 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Georgiadis, S. Vodina, M. Papida ja S. Spyropoulos,

– Belgian hallitus, asiamiehenään L. Van den Broeck,

– Alankomaiden hallitus, asiamiehenään P. van Ginneken,

– Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään G. Zavvos ja N. Yerrell,

kuultuaan julkisasiamiehen 11.1.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee EY 49 artiklan tulkintaa ja erityisesti sitä, onko tämä säännös esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, jonka mukaan kansallinen sosiaaliturvalaitos ei korvaa kuluja, jotka ovat aiheutuneet yli 14-vuotiaalle vakuutetulle ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa annetusta hoidosta.

2 Kysymys on esitetty kansallisessa oikeudenkäynnissä, jossa Stamatelakis-niminen, Kreikassa pysyvästi asuva ja Organismos Asfaliseos Eleftheron Epangelmationissa (yksityisten ammatinharjoittajien vakuutuslaitos, joka on tullut Tameio Asfalisesos Emoronin sijaan (kauppiaiden sairaskassa), jäljempänä OAEE) vakuutettu henkilö vaati muutoksenhaussaan niiden kulujen korvaamista, jotka hänelle oli aiheutunut Yhdistyneessä kuningaskunnassa sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa annetusta sairaalahoidosta.

Asiaa koskevat kansalliset oikeussäännöt

Lainsäädäntö

3 Lain 1316/1983 (kansallisen lääkelaitoksen (EOF), lääketeollisuuden (EF) sekä valtion lääkevaraston (KF) perustamisesta, organisaatiosta ja toimivallasta annettu laki; FEK A' 3) 40 §:ssä, sellaisena kuin se on lain 1759/1988 (vakuuttamattomien henkilöryhmien vakuuttamisesta, sosiaalivakuutuksen tarjoaman suojan parantamisesta ja muista säännöksistä annettu laki; FEK A' 40) 39 §:llä muutettuna, säädetään seuraavaa:

"1. Erittäin vakavien sairauksien osalta voidaan sairaalahoitoa antaa ulkomailla

a) – –

b) – –

c) terveys-, kansanhuolto- ja sosiaaliturvaministeriön alaisuuteen kuuluvien vakuutuslaitosten tai -yksikköjen vakuutetuille

2. Sairaalahoito ulkomailla hyväksytään asianomaisen vakuutuslaitoksen päätöksellä, joka tehdään 3 momentissa säädetyn toimivaltaisen terveydenhoitolautakunnan lausunnon saamisen jälkeen.

3. Edellä 1 momentissa tarkoitetuille henkilöille ulkomailla annettavan sairaalahoidon edellyttämän lausunnon antavat terveydenhoitolautakunnat, jotka perustetaan terveys-, kansanhuolto- ja sosiaaliturvaministeriön päätöksellä, joka julkaistaan virallisessa lehdessä – –

4. Tapauksista, joissa sairaalahoito ulkomailla sallitaan, potilaan ja mahdollisen elintenluovuttajan sairaalahoidon ja saattajan käytön hyväksymistavasta ja -menettelystä, suoritusten lajista ja laajuudesta, kustannusten suuruudesta, vakuutetun mahdollisesta osallistumisesta sairaalahoidon kustannuksiin ja hänen vastattavakseen kuuluvan osuuden suuruudesta sekä kaikista muista yksityiskohdista, jotka ovat tarpeen tämän pykälän säännösten soveltamiseksi, säädetään terveys-, kansanhuolto- ja sosiaaliturvaministeriön päätöksellä, joka julkaistaan virallisessa lehdessä."

Hallinnolliset määräykset

4 Työ- ja sosiaaliministeriön 7.1.1997 tekemän päätöksen F7/oik.15 (sairaalahoidosta ulkomailla sellaisten vakuutettujen osalta, jotka kuuluvat sosiaalivakuutusjärjestelmän pääsihteeristön alaisuuteen; FEK B' 22) 1 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Kaikkien sosiaalivakuutusjärjestelmän pääsihteeristön alaisuuteen kuuluvien sairausvakuutuslaitosten ja -kassojen, niiden nimestä ja oikeudellisesta muodosta

riippumatta, vakuuttamien henkilöiden sairaalahoito ulkomailla hyväksytään asianomaisen vakuutuslaitoksen päätöksellä, joka tehdään sen jälkeen, kun tämän päätöksen 3 §:ssä tarkoitetut erityiset terveydenhoitolautakunnat ovat antaneet perustellun lausuntonsa. Edellä mainittua sairaalahoitoa annetaan tapauksissa, joissa vakuutettu

a) kärsii vakavasta sairaudesta, jota ei voida hoitaa Kreikassa joko sen takia, että ei ole olemassa sopivia tieteellisiä keinoja, tai sen takia, että Kreikassa ei sovelleta sairauden hoidon edellyttämää erityistä lääketieteellistä taudinmääritys- tai hoitomenetelmää

b) kärsii vakavasta sairaudesta, jota ei voida ajoissa hoitaa Kreikassa ja joka hoidon viivästyessä mahdollisesti saattaa hänet hengenvaaraan

c) lähtee kiireellisesti ulkomaille ilman, että turvaudutaan säädettyyn menettelyyn, jossa laitos ennalta antaa luvan hoidolle, koska henkilön tilanne edellyttää välitöntä hoitoa

d) on mistä tahansa syystä tilapäisesti ulkomailla ja kohtaamansa sellaisen rajun ja äkillisen tapahtuman, jota ei voida välttää, johdosta sairastuu yllättäen ja joutuu hoidettavaksi hoitolaitokseen.

Edellä c ja d kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa on mahdollista jälkikäteen saada lupa sairaalahoidolle."

5 Päätöksen 3 §:ssä säädetään seuraavaa:

"Erityiset terveydenhoitolautakunnat – – ovat toimivaltaisia elimiä antamaan sosiaalivakuutusjärjestelmän pääsihteeristön alaisuuteen kuuluvien vakuutuslaitosten vakuuttamille henkilöille ulkomailla annettavaa sairaalahoitoa koskevan lausunnon."

6 Päätöksen 4 §:ssä säädetään seuraavaa:

"– –

2. Toimivaltainen lautakunta antaa lausunnon sairauden laadusta, 1 §:ssä tarkoitetuista yksityiskohtaisista syistä, joiden nojalla siirtyminen ulkomaille on tarpeellista, sairaalahoidon todennäköisestä kestosta, maasta ja/tai asianomaisesta sairaalasta, jossa vakuutettua on tarkoitus hoitaa – –

3. Terveydenhoitolautakunnan kieltävät lausunnot sitovat vakuutuselimiä.

– –

6. Ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa annetun sairaalahoidon kustannuksia ei korvata, lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse lapsista.

7. Menettelyä, maksutapaa ja yleisesti kaikkia seikkoja, jotka koskevat laskujen selvittämistä ja korvaamista, koskevat kunkin laitoksen sääntömääräiset määräykset – –."

7 Itsenäisten ammatinharjoittajien vakuutuskassojen terveysjaoston säännöistä tehdyn työ- ja sosiaaliministeriön päätöksen 35/1385/1999 (päätös, jolla hyväksyttiin vapaiden ammatinharjoittajien vakuutuslaitoksen terveysjaoston säännöt) (FEK B' 1814) 13 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. Sairaalahoito käsittää potilaan hoidon julkisissa sairaaloissa ja muissa hoitolaitoksissa sekä sellaisissa yksityisissä sairaaloissa, joiden kanssa OAEE tekee sopimuksen – –"

8 Tämän päätöksen 15 §:ssä säädetään seuraavaa:

"1. OAEE:n vakuutetuilla on oikeus sairaalahoitoon ulkomailla sen jälkeen, kun johtaja on tehnyt asiasta päätöksen ja erityinen terveydenhoitolautakunta on antanut hoidolle luvan, edellyttäen, että vakuutetut täyttävät edellytykset, joista määrätään kulloisissakin ministeriön päätöksissä, jotka koskevat sairaalahoitoa ulkomailla.

2. Ulkomailla annetusta sairaalahoidosta kertyvät korvattavat kulut ovat seuraavat:

a) kaikki ulkomailla sijaitsevien julkisten hoitolaitosten antaman sairaalahoidon kustannukset – –;

Sairaalahoidon käsite kattaa seuraavat toimenpiteet: sairaalassa oleskelun, lääkärinpalkkiot, kaikki tarpeelliset hoitotoimenpiteet, lääkkeet, laboratoriotutkimukset, kuntoutuksen ja toimet, jotka ovat tarpeen kirurgisia toimenpiteitä varten, sekä kustannukset, joita syntyy sairaalan ulkopuolella tapahtuneesta taudinkuvan määrittelystä tai täydentävästä hoidosta, kun niitä pidetään tarpeellisina hoitolaitoksen suosituksen perusteella. Kustannuksia ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä hoitolaitoksessa annetusta sairaalahoidosta ei korvata, paitsi jos kyse on alle 14-vuotiaista lapsista.

b) Potilaan ja mahdollisesti tarvittavan saattajan ja elintenluovuttajan siirtymisestä ulkomaille ja palaamisesta aiheutuvat kustannukset

c) Potilaan ja mahdollisesti tarvittavan saattajan tai elintenluovuttajan ruokailu- ja oleskelukulut, potilaan tai elintenluovuttajan osalta ei kuitenkaan siltä ajalta, jona he eivät ole sairaalassa, kun taas saattajan osalta koko siltä ajalta, kun hänen oleskelunsa ulkomailla on tarpeen – –."

Oikeudenkäynti pääasiassa ja ennakkoratkaisukysymykset

9 Herra Stamatelakis oli ollut 18.5.–12.6.1998 ja 16.6.–18.6.1998 hoidettavana London Bridge Hospital -nimisessä yksityisessä sairaalassa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Hän oli maksanut 13 600 Englannin puntaa (GBP) saamastaan sairaalahoidosta.

10 Stamatelakis on Polymeles Protodikeio Athinonissa (Ateenan alioikeus) nostamallaan kanteella vaatinut OAEE:tä korvaamaan tämän summan. Vaatimus hylättiin 26.4.2000 annetulla tuomiolla siitä syystä, että riita-asia kuului hallintotuomioistuinten toimivaltaan.

11 Stamatelakis vaati 8.9.2000 OAEE:ltä tätä korvausta uudelleen. Vaatimus hylättiin sillä perusteella, että Stamatelakisin vaatimus oli esitetty liian myöhään, vasta sen

vuoden mittaisen vanhentumisajan päätyttyä, josta määrätään tämän laitoksen terveysjaoston sääntöjen 21 §:ssä, ja koska ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa saadun hoidon kustannuksia ei korvata, ellei kyse ole alle 14-vuotiaista lapsista.

12 Puolisonsa kuoleman jälkeen rouva Stamatelaki, Stamatelakisin ainoa perillinen, valitti tästä hylkäävästä päätöksestä. Hänen valituksensa hylättiin samoilla perusteilla 18.9.2001 tehdyllä päätöksellä.

13 Dioikitiko Protodikeio Athinon, jossa asia on vireillä, päätti lykätä asian ratkaisua esittääkseen yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

"1) Rajoitetaanko kansallisella lainsäädännöllä, jolla estetään kotimaista sosiaaliturvalaitosta korvaamasta kuluja, jotka ovat aiheutuneet vakuutetun henkilön ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa saamasta hoidosta, lukuun ottamatta tapauksia, joissa on kyse alle 14-vuotiaista lapsista, EY 49 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa taattua periaatetta palvelujen tarjoamisen vapaudesta yhteisössä, kun kyseisessä lainsäädännössä säädetään mahdollisuudesta luvan saamisen jälkeen korvata kyseiset kustannukset, jos asianomainen sairaalahoito on annettu ulkomailla sijaitsevassa julkisessa sairaalassa, ja kun tämä lupa myönnetään, jos vakuutetulle ei voida ajoissa antaa sopivaa hoitoa vakuutetun sosiaaliturvalaitoksen hyväksymässä, sopimusjärjestelmään kuuluvassa hoitolaitoksessa?

2) Siinä tapauksessa, että ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, voidaanko tämän rajoituksen katsoa johtuvan pakottavista yleisen edun mukaisista syistä, kuten tarpeesta välttää sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon vakava järkkyminen tai turvata riittävän tasokkaat, monipuoliset ja kaikkien saatavilla olevat sairaala- ja sairaanhoitopalvelut?

3) Siinä tapauksessa, että toiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, voidaanko tätä rajoitusta pitää sallittuna sillä perusteella, että se ei ole ristiriidassa suhteellisuusperiaatteen kanssa eli että se ei ylitä sitä, mikä on objektiivisesti katsoen tarpeen tavoitellun päämäärän saavuttamiseksi, ja että tätä päämäärää ei voida saavuttaa vähemmän rajoittavilla säännöillä?"

Ennakkoratkaisukysymykset

14 Heti aluksi on syytä torjua Belgian hallituksen väitteet, joiden mukaan ennakkoratkaisukysymykset olisi pitänyt tutkia sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14.6.1971 annetun neuvoston asetuksen N:o 1408/71, sellaisena kuin se on muutettuna ja ajan tasalle saatettuna 2.12.1996 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 118/97 (EYVL 1997, L 28, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1408/71), 22 artiklan kannalta.

15 Ennakkoratkaisupyynnössä ei millään tavoin viitata asetukseen N:o 1408/71, eikä oikeudenkäynnin asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Stamatelakis olisi missään vaiheessa hakenut asetuksen 22 artiklassa tarkoitettua ennakkolupaa.

16 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kysymykset koskevat ainoastaan sitä, ettei Kreikan sosiaaliturvalaitos ole suostunut korvaamaan ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa annettua hoitoa.

17 Tästä syystä kysymykset on tutkittava yksinomaan EY 49 artiklan kannalta.

18 Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin on kolmella kysymyksellään, jotka on käsiteltävä yhdessä, halunnut selvittää aineellisesti sen, onko EY 49 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sellaiselle kansalliselle lainsäädännölle, josta on kyse pääasiassa ja jolla korvattavuuden ulkopuolelle suljetaan hoito, joka on annettu toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa, paitsi kun kyseessä on alle 14-vuotiaalle lapselle annettu hoito.

19 Todettakoon, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan vastiketta vastaan suoritettavat sairaanhoitopalvelut kuuluvat palvelujen tarjoamisen vapautta koske-

vien määräysten soveltamisalaan eikä tässä yhteydessä ole syytä tehdä eroa sen mukaan, onko kysymyksessä sairaalassa vai sen ulkopuolella annettava hoito (asia C-372/04, Watts, tuomio 16.5.2006, Kok. 2006, s. I-4325, 86 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

20 Oikeuskäytännössä on myös katsottu, että palvelujen tarjoamisen vapaus sisältää palvelujen vastaanottajien, muun muassa sairaanhoitoa tarvitsevien henkilöiden, vapauden mennä toiseen jäsenvaltioon hankkiakseen siellä nämä palvelut (ks. em. asia Watts, tuomion 87 kohta).

21 Lisäksi yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että hoitopalvelu ei menetä luonnettaan EY 49 artiklassa tarkoitettuna palvelusuorituksena sen vuoksi, että maksettuaan saamansa hoidon ulkomaiselle palvelujen tarjoajalle potilas vaatii tämän jälkeen kansalliselta terveydenhuoltojärjestelmältä sen korvaamista (ks. vastaavasti asia C-385/99, Müller-Fauré ja van Riet, tuomio 13.5.2003, Kok. 2003, s. I-4509, 103 kohta).

22 Tästä seuraa, että EY 49 artiklaa voidaan soveltaa tilanteeseen, jossa Stamatelakisin asemassa oleva potilas saa maksullista sairaalahoitoa muussa jäsenvaltiossa kuin asuinvaltiossaan ilman että merkitystä olisi sillä, onko kyseessä julkinen vai yksityinen sairaala.

23 Vaikka on kiistatonta, että yhteisön oikeus ei vaikuta jäsenvaltioiden toimivaltaan säätää sosiaaliturvajärjestelmistään ja että kun alaa ei ole yhteisön säännöksillä yhdenmukaistettu, kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä voidaan vahvistaa sosiaa-

liturvaetuuksien myöntämisedellytykset, jäsenvaltioiden on kuitenkin tätä toimivaltaa käyttäessään noudatettava yhteisön oikeutta, muun muassa palvelujen tarjoamisen vapautta koskevia määräyksiä. Kyseisissä määräyksissä kielletään jäsenvaltioita ottamasta käyttöön tai pitämästä voimassa tämän vapauden harjoittamiseen kohdistuvia perusteettomia rajoituksia terveydenhuollon alalla (ks. mm. asia C-157/99, Smits ja Peerbooms, tuomio 12.7.2001, Kok. 2001, s. I-5473, 44–46 kohta ja em. asia Watts, tuomion 92 kohta).

24 Asiassa on siis selvitettävä, onko Helleenien tasavalta noudattanut tätä kieltoa ottaessaan käyttöön kyseessä olevan sääntelyn.

25 Tässä yhteydessä on huomattava, että yhteisöjen tuomioistuimen hyvin vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan EY 49 artikla estää kaikkien sellaisten kansallisten säännösten soveltamisen, joiden vuoksi palvelujen tarjoaminen jäsenvaltioiden välillä on vaikeampaa kuin niiden tarjoaminen pelkästään jäsenvaltion sisällä (ks. asia C-381/93, komissio v. Ranska, tuomio 5.10.1994, Kok. 1994, s. I-5145, Kok. Ep. XVI, s. I-225, 17 kohta ja em. asia Smits ja Peerbooms, tuomion 61 kohta).

26 Esillä olevassa tapauksessa kyseessä olevan Kreikan lainsäädännön mukaan Kreikassa sosiaaliturvalaitoksen vakuuttama potilas, joka saa hoitoa tässä jäsenvaltiossa sijaitsevassa julkisessa tai yksityisessä sairaalassa, joka kuuluu sosiaalivakuutusjärjestelmään, ei maksa hoidostaan mitään. Tilanne on toinen, kun potilas on sairaalahoidossa jossakin muussa jäsenvaltiossa sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa, koska asianomaisen on maksettava sairaalakulut ilman oikeutta korvaukseen. Ainoa poikkeus koskee alle 14-vuotiaita lapsia.

27 Vaikka hätätilanne voi olla perusteena sille, että sairaalahoito Kreikassa sijaitsevassa, sopimusjärjestelmän ulkopuolisessa yksityisessä sairaalassa poikkeuksellisesti korvataan, näin ei ole koskaan silloin, kun kyse on sairaalahoidosta, joka on saatu jossakin muussa jäsenvaltiossa sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa.

28 Sääntely vaikeuttaa siis vakuutettujen mahdollisuuksia käyttää muissa kuin vakuuttavissa jäsenvaltioissa sijaitsevien sairaaloiden palveluja tai jopa estää sen ja rajoittaa näin ollen näiden vakuutettujen ja palvelujen tarjoajien osalta palvelujen tarjoamisen vapautta.

29 Ennen sen ratkaisemista, onko EY 49 artikla esteenä pääasiassa kyseessä olevan kaltaiselle sääntelylle, on selvitettävä, voidaanko tällaista sääntelyä pitää objektiivisesti perusteltuna.

30 Yhteisöjen tuomioistuin on vakiintuneesti katsonut, että sosiaaliturvajärjestelmän taloudellisen tasapainon vakavan järkkymisen vaara saattaa olla sellainen yleisen edun mukainen pakottava syy, jonka vuoksi palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen rajoittamista voidaan pitää perusteltuna (ks. asia C-158/96, Kohll, tuomio 28.4.1998, Kok. 1998, s. I-1931, 41 kohta; em. asia Smits ja Peerbooms, tuomion 72 kohta ja em. asia Müller-Fauré ja van Riet, tuomion 73 kohta).

31 Yhteisöjen tuomioistuin on myös todennut, että monipuolisten ja kaikkien saatavilla olevien sairaanhoito- ja sairaalapalvelujen turvaamistavoite voi myös johtaa EY 46 artiklassa tarkoitetun kansanterveyttä koskevan poikkeuksen soveltamiseen, koska tämä tavoite vaikuttaa osaltaan korkeatasoisen terveydensuojelun toteuttamiseen (em. asia Kohll, tuomion 50 kohta; em. asia Smits ja Peerbooms, tuomion 73 kohta ja em. asia Müller-Fauré ja van Riet, tuomion 67 kohta).

32 Yhteisöjen tuomioistuin on lisäksi täsmentänyt, että tässä EY:n perustamissopimuksen määräyksessä jäsenvaltioille annetaan mahdollisuus rajoittaa sairaanhoito- ja sairaalapalvelujen tarjoamisen vapautta silloin, kun tietyn hoitokapasiteetin tai lääketieteellisen pätevyyden ylläpitäminen tietyssä jäsenvaltiossa on välttämätöntä kansanterveydellisistä syistä tai paikallisen väestön eloonjäämisen kannalta (em. asia Kohll, tuomion 51 kohta; em. asia Smits ja Peerbooms, tuomion 74 kohta ja em. asia Müller-Fauré ja van Riet, tuomion 67 kohta).

33 Kreikan hallitus katsoo, että kansallisen sosiaaliturvajärjestelmän tasapaino saattaa järkkyä, jos vakuutetuilla olisi mahdollisuus käyttää sellaisten muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien yksityisten sairaaloiden palveluja, jotka eivät kuulu sopimusjärjestelmään, koska tämän tyyppinen sairaalahoito on erittäin kallista tai ainakin huomattavasti kalliimpaa kuin sairaalahoito Kreikassa sijaitsevassa julkisessa sairaalassa.

34 Vaikka edellä 28 kohdassa tarkoitettu rajoitus saattaakin olla perusteltavissa yleisen edun mukaisilla pakottavilla syillä, joihin on viitattu edellä 30–32 kohdassa, on rajoituksen lisäksi oltava oikeasuhteinen sillä tavoiteltuun päämäärään nähden.

35 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 70 kohdassa todennut, Kreikan lainsäädännössä vahvistettu kielto on muotoiltu niin ehdottomaksi, alle 14-vuotiaita lapsia koskevaa poikkeusta lukuun ottamatta, ettei sitä voida pitää sopivana tavoitellun päämäärän kannalta, koska päämäärä olisi voitu saavuttaa toteuttamalla vähemmän rajoittavia ja paremmin palvelujen tarjoamisen vapautta noudattavia toimenpiteitä, kuten yhteisön oikeudessa asetettuja vaatimuksia noudattava ennakkolupajärjestelmä (ks. em. asia Müller-Fauré ja van Riet, tuomion 81 ja 85 kohta), tai vahvistamalla hoitoja koskeva korvausasteikko.

36 Lisäksi on hylättävä se Kreikan hallituksen väite, joka perustuu siihen, ettei Kreikan sosiaaliturvaviranomaisilla ole mahdollisuutta arvioida jossakin muussa jäsenvaltiossa sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa annetun hoidon tasoa, ja siihen, etteivät ne kykene arvioimaan, olisiko sopimusjärjestelmään kuuluvissa sairaaloissa kyetty antamaan asianmukainen, samanlainen tai vastaava hoito.

37 Tähän todettakoon, että muissa jäsenvaltioissa sijaitsevat yksityiset sairaalat ovat näissä jäsenvaltioissa laadunvalvonnan alaisia ja näissä valtioissa toimivien, hoitotoimenpiteitä kyseisissä sairaaloissa suorittavien lääkäreiden ammattitaidosta on samat takeet kuin Kreikassa toimivien lääkäreiden ammattitaidosta erityisesti sen jälkeen, kun lääkäreiden vapaan liikkuvuuden sekä heidän tutkintotodistustensa, todistustensa ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojensa vastavuoroisen tunnustamisen helpottamisesta annettiin 5.4.1993 neuvoston direktiivi 93/16/ETY (EYVL L 165, s. 1).

38 Edellä esitetyn perusteella esitettyihin kysymyksiin on vastattava, että EY 49 artikla on esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, josta pääasiassa on kyse ja jonka

mukaan kansallinen sosiaaliturvalaitos ei korvaa sairaalahoidosta aiheutuneita kuluja, kun hoito on annettu ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa, ellei kyse ole alle 14-vuotiaalle lapselle annetusta hoidosta aiheutuneista kuluista.

Oikeudenkäyntikulut

39 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä yhteisöjen tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

EY 49 artikla on esteenä sellaiselle kansalliselle sääntelylle, josta pääasiassa on kyse ja jonka mukaan kansallinen sosiaaliturvalaitos ei korvaa sairaalahoidosta aiheutuneita kuluja, kun hoito on annettu ulkomailla sijaitsevassa yksityisessä sairaalassa, ellei kyse ole alle 14-vuotiaalle lapselle annetusta hoidosta aiheutuneista kuluista.

Allekirjoitukset